

Політика безпеки та захисту дітей

Вступ

Візія

Наскрізним для всіх проектів ГО «Про.Про.Лаб» є створення можливостей для кращої самореалізації дітей та підлітків.

Наша візія — покоління українців, яке має оптимізм щодо існування рішень і впевненість у здатності їх знайти.

Ми переконані, що безпека є ключовим фактором успішного розвитку дитини, формування її мрій та спроможностей до їх здійснення.

Огляд

У своїй роботі ми прагнемо створити безпечне середовище, в якому жодна дитина, що бере коротко- чи довготермінову участь у наших проектах, не зазнає шкоди чи будь-якого насилля.

Ми визнаємо, що:

- благополуччя дитини є першочерговим і визначальним для її розвитку й самореалізації;
- усі діти, незалежно від місця проживання, раси, статі, етнічної приналежності, соціального чи економічного статусу, фізичних чи ментальних особливостей, навчальних викликів та соціальних ідентичностей, мають право на однаковий захист від усіх видів шкоди чи жорстокого поводження;
- довіра до слів дітей, неупереджене ставлення до всіх співробітників Організації та залучених до реалізації проектів фахівців, волонтерів і інших учасників, а також дотримання визначених у цій Політиці процедур попередження та реагування на випадки насилля є визначальними для створення безпечного середовища й вирішення проблем, якщо вони виникатимуть.

Ми зобов'язуємося:

- цінувати, поважати й слухати дітей і дорослих;
- дотримуватися правил та процедур, прописаних у цій Політиці;
- докладати всіх можливих зусиль, щоб мінімізувати та управляти ситуаціями, в яких може бути вчинене насилля;
- підтримувати надійні системи й процедури захисту, включаючи планування, оцінку ризиків і системи захисту;
- брати участь в обміні найкращими практиками захисту та інформацією щодо проблем із захистом із відповідними сторонами (із дотриманням конфіденційності, наскільки це можливо, та із залученням дітей і дорослих, якщо це доцільно);
- вживати заходів і розслідувати підозри у вчиненні насилля належним чином і пропорційно до складності ситуації;
- вимагати від усіх співробітників Організації, щоб їхня поведінка відповідала цій заяві про Політику;
- забезпечувати ознайомлення з цією заявою а також стислим викладом Політики всіх залучених до реалізації проектів фахівців, волонтерів і учасників, а також вимагати, щоб вони діяли відповідно до неї.

Більш детально «Засади та цінності Організації при роботі з дітьми» описано в Додатку А1.

Громадська організація «Про.Про.Лаб» не рідше одного разу на два роки переглядатиме цю Політику, щоб відобразити в ній законодавчі та нормативні зміни та забезпечити її належне практичне втілення.

Зовнішня документація

Ця політика відповідає таким основним документам:

- Конституція України;
- [Конвенція про права дитини](#);
- Сімейний кодекс України;
- Закон України «[Про охорону дитинства](#)»;
- Закон України «[Про запобігання та протидію домашньому насильству](#)»;
- Закон України «[Про освіту](#)»;
- Закон України «[Про основні засади забезпечення кібербезпеки України](#)».

Визначення

Дитина — особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно з законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повнолітньої раніше. Правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття.

Малолітня особа — дитина до досягнення нею чотирнадцяти років.

Неповнолітня особа — дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років.

Дорослий/-ла (повнолітній/-я) — фізична особа, яка досягла вісімнадцяти років і має повну цивільну дієздатність (здатність бути суб'єктом цивільних правовідносин і самостійно вчиняти правочини).

Права дитини — система можливостей, які необхідні особі для її комплексного та цілісного розвитку в умовах і відповідно до вимог середовища, беручи до уваги незрілість дитини (за міжнародно-правовими актами визнається «кожна людська істота до досягнення 18-річного віку, якщо за законом, що застосовується до даної особи, вона не досягає повноліття раніше»).

Насильство над дитиною — будь-яка фізична, емоційна або сексуальна дія або бездіяльність, спрямована проти дитини, що завдає або може завдати їй шкоди, травми, страждання або обмежує її права та свободи.

Фізичне насильство — будь-які неприпустимі дії, акти або бездіяльність, спрямовані на завдання фізичної шкоди, болю або травм дитині.

Психологічне (емоційне) насильство — будь-які дії, бездіяльність або форми поведінки, що завдають шкоди психічному або емоційному стану дитини, порушують її гідність, самоповагу та становлять загрозу її благополуччю.

Сексуальне насильство — це залучення дитини з її згоди або без згоди до сексуальних дій дорослим задля отримання останнім задоволення чи користі.

Економічне насильство — будь-які дії або бездіяльність, спрямовані на обмеження фінансових ресурсів, доступу до основних потреб, можливостей освіти, медичного обслуговування та інших необхідних благ, що завдають шкоди дитині або позбавляють її достатньої матеріальної підтримки.

Співробітник/-ця — особа, яка працює на постійній або тимчасовій основі в Організації, займається виконанням обов'язків і завдань у межах проєктів, відповідно до умов трудового договору або письмових домовленостей іншої форми.

Партнер/-ка — юридична чи фізична особа, що має домовленості з Організацією та співпрацює з нею, надаючи різноманітну підтримку й ресурси для успішної реалізації визначених проєктів.

Підрядник/-ця — фізична особа чи організація, яка на оплачуваних чи волонтерських засадах надає певні продукти, роботи чи послуги Організації, має прямий чи опосередкований контакт із учасниками/-цями та представниками/-цями проєктів Організації.

Волонтер/-ка — фізична особа віком від 14-ти років, яка добровільно здійснює соціально спрямовану неприбуткову діяльність шляхом надання волонтерської допомоги.

Стороння особа — будь-яка особа, яка не має стосунку до втілення проєктів Організації, але тим чи іншим чином контактує з учасниками/-цями, членами/-kinями команди чи підрядниками цих проєктів, у тому числі й у соціальних мережах.

Конфіденційна інформація — це інформація, яка не є загальновідомою й має певну цінність для конфіденційності учасника/-ці. Вона включає в себе особисту інформацію, а також конфіденційні документи. Конфіденційна інформація повинна передаватися лише за потреби володіти такою інформацією, тобто вона надається лише там, де є обґрунтування, що особа повинна її знати для виконання своєї ролі.

Ризики насильства щодо дітей

Безпека дітей, їх благополуччя та добробут мають ключове значення для розвитку суспільства. Забезпечення безпеки дітей вимагає спільних зусиль громади, організацій, батьків чи опікунів, а також влади — усе це необхідно, щоб створити безпечне та захищене середовище для розвитку.

Мета цього розділу полягає в ідентифікації, аналізі та ефективному управлінні ризиками насильства щодо дітей. Хоча ризики існують завжди, ми можемо оцінити їх за рівнями:

Низький — вказує на ситуацію, коли діти перебувають у стабільному, безпечному та захищеному середовищі. Низький ризик означає, що ймовірність насильства щодо дитини є незначною.

Середній — вказує на ситуацію, коли діти можуть знаходитись у середовищі, де ризики насильства існують, але не високі. У таких ситуаціях можуть потрібні втручання, щоб забезпечити безпеку та захист дітей.

Високий — вказує на серйозні загрози безпеці й добробуту дитини. Високий ризик потребує негайних заходів безпеки та захисту дітей.

Професійна оцінка середніх і високих ризиків та аналіз факторів, що сприяють насильству, є важливою передумовою для розробки і впровадження стратегій запобігання йому. У цьому розділі ми розглянули різні форми насильства, які можуть стати загрозою для дітей, зокрема фізичне, емоційне й сексуальне насильство, булінг, онлайн-загрози та інші небезпечні ситуації. Також тут подано підходи до превентивних заходів, що спрямовані на створення безпечного та підтримуючого середовища для дітей.

Тут ми представляємо фактори, що спричиняють ризики, та стратегії їх подолання, які визначаємо ключовими для забезпечення дітей від будь-яких форм насильства.

— До першої групи входять ризики, факторами яких є низька компетентність залучених до роботи з дітьми спеціалістів, а також імовірність вчинення ними неприпустимих дій, таких як фізичне, емоційне чи сексуальне насильство щодо дітей.

Стратегією подолання цих ризиків є розробка [«Політики безпечного найму»](#) і дотримання її приписів при залученні до роботи з дітьми як співробітників, партнерів, підрядників, так і волонтерів.

— До другої групи входять ризики, пов'язані з неналежною практикою роботи з дітьми: відсутність у дітей відчуття захищеності, поважного ставлення та готовності надати підтримку з боку дорослих, або потенційні конфлікти між дітьми. Відповіддю на ці ризики є розробка та дотримання всіма працюючими з дітьми [«Кодексу поведінки»](#) частиною якого є також [«Правила взаємодії учасників»](#).

— Третя група — ризики, пов'язані з низькою обізнаністю дітей-учасників щодо зовнішніх загроз, наприклад, кібер-загроз або небезпек воєнного часу. Ці ризики можуть бути подолані шляхом відповідного та своєчасного [навчання та безпекового інструктажу співробітників](#), націленого на раннє розпізнавання можливих загроз, та здійснення заходів для їх уникнення чи мінімізації.

— Остання група складається з ризиків, що пов'язані з нехтуванням правилами поведінки з приватною інформацією дітей. Процедури подолання цього ризику описано в розділі [«Конфіденційність»](#) цієї Політики.

Цей розділ покликаний стимулювати усі зацікавлені сторони до співпраці та виконання своєї ролі в питанні запобігання насильству.

Детальний огляд ризиків середнього і високого рівнів, їх факторів та стратегій описано в [Додатку А2](#).

Зважаючи на цей аналіз ми запроваджуємо згадані вище стратегії подолання ризиків.

Безпечний найм

Усвідомлюючи важливість захисту дітей, які беруть участь у наших програмах, проектах та заходах, ГО «Про.Про.Лаб» прагне дотримуватися кращих практик безпечного найму нових співробітників/-иць, партнерів/-ок, підрядників/-иць і волонтерів/-ок. Із метою створення безпечного та доброзичливого середовища, ми маємо намір залучати лише кваліфікованих, відповідальних та етичних осіб, здатних працювати з дітьми. І будемо здійснювати це згідно розробленої нами [«Політики безпечного найму»](#).

Кодекс поведінки

Цей Кодекс визначає належну практику роботи з дітьми. Всі співробітники/-иці, підрядники/-иці, партнер(к)и та волонтер(к)и нашої організації зобов'язані дотримуватися цих норм, цінностей та вимог задля того, щоб кожна дитина почувала себе захищеною, вартою поваги та отримала підтримку у всіх аспектах свого розвитку. Кодекс поведінки орієнтований на запобігання будь-яким формам фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства над дітьми.

Кодекс поведінки є нашим загальним зобов'язанням та відповідальністю перед дітьми, їх батьками та всією спільнотою. Як співробітники/-иці, підрядники/-иці, партнери/-ки та волонтери/-ки Організації, ми зобов'язуємося:

- Ставитися до всіх дітей завжди однаково — із гідністю й повагою, незалежно від місця проживання, раси, статі, етнічної приналежності, соціального чи економічного статусу, фізичних чи ментальних особливостей, навчальних викликів та соціальних ідентичностей.
- Дослуховуватися до думок і поглядів дітей, враховувати їхні побажання та заохочувати участь у прийнятті рішень, які стосуються їхнього добробуту.
- Уникати підвищення тону голосу / криків та принизливих коментарів щодо всіх дітей.
- Надавати перевагу своєму особистому внеску у створення інклюзивного, безбар'єрного простору для дітей та їхніх опікунів, з урахуванням віку та статі та в межах власної відповідальності.
- Забезпечувати зрозумілість та чіткість комунікації, уникати образливих, невідповідних, стереотипних, дискримінаційних або принижувальних висловлювань тощо.
- Установлювати взаємну повагу та відкритий діалог із дітьми, їхніми сім'ями та колегами.
- Зберігати конфіденційність інформації про дітей та їхніх сімей, крім випадків, коли це потрібно для їхнього захисту.
- Формувати безпечні умови для дітей та уникати ситуацій, які можуть завдати їм шкоди.
- Намагатися працювати у відкритому середовищі та уникати перебування наодинці з дитиною. Якщо потрібна особиста зустріч, проводити її в приміщенні з відчиненими дверима або з візуальним доступом.
- Дотримуватися безпечної та належної відстані, уникати фізичного контакту, який, незважаючи на добрі наміри, може бути неправильно витлумачений. Виключенням можуть бути контакти, передбачені інструкціями по роботі з інструментами та обладнанням.

- Під час фотографування чи зйомки дитини або використання дитячих зображень у службових цілях необхідно:
 - Отримувати інформовану письмову згоду дитини та / або одного з батьків або опікуна перед фотографуванням чи зйомкою дитини. Надавати пояснення того, як буде використано фотографію чи відео.
 - Забезпечувати, щоб фотографії, фільми та відео представляли дітей гідно та з повагою, а не вразливо чи покірно. Діти повинні бути належним чином вдягнені, а не в позах, які можна сприйняти за сексуальний натяк.
 - Переконаватися, що зображення чесно відображають контекст і факти.
 - Забезпечувати справедливу й нестереотипну видимість дівчат, хлопців із різних груп таким чином, щоб не лише відобразити їхнє рівне представництво, але й не підтримувати гендерні стереотипи й дозволити хлопцям і дівчатам бути представленими на рівних і у своїх різноманітних ролях.
 - Стежити за тим, щоб мітки файлів, метадані та текстові описи не розкривали ідентифікаційну інформацію (номери мобільних телефонів, адреси тощо) про дитину під час надсилання зображень в електронному вигляді або публікації зображень будь-якої форми.
- Уникати брати на себе відповідальність за завдання, які дитина може виконати самостійно.
- Уникати конфлікту інтересів і дотримуватися прозорості в усіх взаєминах.
- Ніколи не запрошувати дітей без супроводу в приватні помешкання, окрім випадків, коли їм загрожує безпосередній ризик травмування або фізична небезпека.
- Не ініціювати обговорення питань сексуального характеру.
- Не залучати й не сприяти участі дітей у незаконних діях. Не наражати дітей на ситуації, які можуть передбачувати та необґрунтовано загрозувати їм.
- Не заподіювати фізичне, психологічне, економічне чи сексуальне насильство щодо дітей.
- Вести записи про будь-який інцидент чи шкоду, заподіяну дитині або дитиною. Якщо стався інцидент, переконатися, що процедури звітування були дотримані.
- Негайно і добросовістно повідомляти про будь-які занепокоєння, підозри чи звинувачення щодо насильства й недотримання політики іншими співробітниками/-цями, підрядниками/-цями, партнерами/-ками та волонтерами/-ками за допомогою одного з механізмів звітності, описаного в розділі «Зобов'язання співробітників/-иць Організації та осіб, що беруть участь у реалізації проєктів ГО «Про.Про.Лаб» щодо дотримання Кодексу поведінки» (Додаток). Не допускати, щоб звинувачення, висунуті дитиною залишалися без оскарження, не реєструвалися або було відсутнє реагування на них.
- Поважати конфіденційність та співпрацювати зі слідством.
- Забезпечувати дотримання цієї Політики і доповнюючих її процедур та Додатків.

Невід'ємною частиною Кодексу поведінки є також:

- Зобов'язання співробітників/-иць Організації та осіб, що беруть участь у реалізації проєктів ГО «Про.Про.Лаб» ознайомитися з «Політикою захисту дітей» та дотримання Кодексу поведінки — [Додаток В1](#).
- Включення інформації про дотримання етичної поведінки під час оформлення договірних відносин зі співробітниками/-цями, підрядниками/-цями, партнер(к)ами та волонтер(к)ами — [Додаток В2](#).

Зголошення

Ми розуміємо, що кожна дитина має право на захист і повинна мати можливість вільно та безперешкодно повідомляти про будь-які випадки насильства, зловживання або будь-якого іншого порушення її безпеки.

Наша організація зобов'язується створити безпечну культуру зголошень, де діти почуватимуться захищеними, підтримуваними і впевненими, що зголошення будуть серйозно враховуватися і завжди будуть здійснені відповідні заходи для їх захисту.

Ключові аспекти культури зголошення

- Довіра і відкритість: створення довірливого середовища, в якому діти можуть вільно висловлювати свої зголошення й бути певні того, що їхні слова будуть враховані й до них будуть ставитися з повагою.
- Конфіденційність: забезпечення конфіденційності зголошень означає, що інформація, отримана від дітей, буде триматися в суворій та нерозголошуваній конфіденційності, крім випадків, коли використати цю інформацію необхідно для захисту дитини.
- Невідкладність: швидка реакція та негайне реагування на зголошення, щоб захистити дитину від потенційних небезпек та прийняти необхідні заходи для її безпеки.
- Прозорість: чітке пояснення дітям процесу розгляду їхніх зголошень і забезпечення відкритості в усіх стадіях розслідування. Діти повинні отримати розуміння того, як їхні зголошення будуть вивчатися і які заходи будуть прийняті.
- Підтримка і захист: гарантування дітям підтримки та захисту після зголошення, включно з можливістю отримати професійну допомогу та психологічну підтримку. Дитина повинна мати впевненість, що її безпека і добробут є пріоритетом.

Незалежно від того, як скарга з'явилася, має бути послідовна реакція на те, що з нею робити далі і які кроки для цього потрібно зробити.

Детальний опис цих кроків подано в Процедурі реагування на виникнення ризикованих випадків.

Координатор/-ка безпеки дітей

Цей розділ присвячений ролі та відповідальності координатора/-ки безпеки дітей. Координатор/-ка безпеки дітей є ключовою фігурою в нашій Організації й відповідає за організацію та нагляд за впровадженням політики безпеки та захисту дітей.

Завдання координатора/-ки безпеки дітей полягає в тому, щоб забезпечити дотримання в нашій Організації найвищих стандартів безпеки, здійснення превентивних заходів та ефективну відповідь у випадку виникнення ситуацій ризику для дітей. Координатор/-ка безпеки дітей сприяє розвитку та вдосконаленню політики безпеки, впроваджує процедури та надає підтримку співробітникам Організації у справах безпеки дітей.

Координатором/-кою безпеки дітей може виступати постійний/-а співробітник/-иця Організації, призначений/-а на цю посаду головою Організації. Перегляд призначення на посаду відбувається не рідше ніж раз на два роки і за можливості має збігатися в термінах із переглядом «Політики безпеки і захисту дітей».

*Функціональні обов'язки координатора/-ки безпеки дітей описані в [Додатку С1](#).
Функціональні обов'язки керівника Організації як особи, що призначає координатора/-ку з безпеки описані в [Додатку С2](#).*

Навчання та безпековий інструктаж

Щоб захистити дітей від шкоди, необхідно, щоб усі, хто працює з дітьми, пройшли відповідне безпекове навчання.

Важливо, щоб співробітники, незалежно від їх ролі, були пильними й уміли розпізнавати ознаки того, що дитина може потребувати допомоги, ознаки жорстокого поводження чи нехтування безпекою. Вони зобов'язані здійснювати ефективні заходи відповідно до своєї ролі. Вони також повинні чітко розуміти свої обов'язки.

Теми навчання

Перелік тем для навчання (не обмежується, може бути доповнений):

- Запобігання насильству та зловживанню: розпізнавання ознак фізичного, емоційного та сексуального насильства або зловживання у спілкуванні з дітьми; включення стратегій запобігання, виявлення та реагування на такі ситуації.
- Забезпечення безпеки в інтернеті: навчання про цифрову безпеку та онлайн-загрози, профілактика кібербулінгу, захист персональних даних, безпечне використання соціальних мереж та інтернет-ресурсів.
- Надання першої домедичної допомоги: основи надання першої допомоги дітям, включно з навичками реагування на травми, опіки, укуси, алергічні реакції й інші невідкладні ситуації.
- Безпека на робочому місці: навчання про безпеку на робочому місці та роботу з інженерним обладнанням та інструментами. Включення правил використання особистого захисного спорядження, процедур безпечної роботи та управління ризиками.
- Запобігання нещасним випадкам: навчання того, як запобігти пожежі, затопленню, аварії, зсувам тощо. Включення інструкцій щодо евакуації, надання першої допомоги тощо.

Форми навчання та розклад

Обов'язковий вступний інструктаж

У рамках обов'язкової вступної програми протягом перших двох тижнів з моменту підписання Договору і до початку роботи з дітьми всі новопризначені співробітники/-иці, включно з тими, хто працюватиме неповний робочий день чи тимчасово, а також волонтер(к)и мають пройти навчання з питань безпеки:

- Ознайомлення з цією Політикою та Кодексом поведінки;
- Ознайомлення з Політикою інформування;
- Проходження онлайн-курсу з безпеки дітей з переліку запропонованих Організацією або ознайомлення з рекомендованою літературою (рекоме́ндації, посібники тощо).

Очікується, що новопризначені співробітники/-иці підпишуть документ, що засвідчить прочитання та розуміння Політики та Кодексу поведінки персоналу.

Волонтер(к)и перед початком роботи в обов'язковому порядку ознайомлюються з цією Політикою та її доповненнями і проходять ввідний інструктаж. Відповідальний за проведення цього інструктажу — менеджер або керівник, що організовує набір волонтерів/-ок.

Щорічне навчання з питань захисту та безпеки

Навчання для всього персоналу відбувається на регулярній основі щонайменше раз на рік, щоб надати їм відповідні навички та знання для ефективного захисту дітей. Регулярне навчання може відбуватися як у формі проходження онлайн-курсів так і очної або дистанційної участі у тренінгах. Розклад навчання визначається координатором/-кою з безпеки дітей і є гнучким.

Ситуативне навчання

На початку активностей, що передбачають цілодобове перебування дітей без батьків та опікунів проводиться безпековий інструктаж із дітьми: зрозумілою для них мовою та у відповідний для віку спосіб.

Де можливо, рекомендується включати безпековий компонент до занять з дітьми.

Постійний наголос на безпеці творить безпечне середовище.

Документування

Організатор(к)и навчання мають створити записи про участь персоналу в навчанні з питань безпеки дітей. Вони мають включати інформацію про присутність на тренінгу, вебінарі, курсі тощо. Записи повинні містити інформацію про дату, тип навчання та інші відповідні деталі.

Матеріали навчання, такі як презентації, посібники, відеоматеріали або інші документи, що містять інформацію про безпеку дітей мають зберігатися після навчання, щоб забезпечити можливість доступу до них співробітників для оновлення інформації.

Документація про навчання та безпековий інструктаж (інформація про присутність на тренінгу, дата, тип навчання та інші відповідні деталі) має зберігатися не менше двох років. Відповідальність за збереження цієї документації покладається на керівника/-ицю Організації.

Документація має зберігатися в електронному (відсканованому) вигляді на захищених від несанкціонованого доступу дисках або інших носіях Організації.

Правила доступу до цих даних визначає керівник-иця Організації або координатор/-ка безпеки дітей відповідно до потреб і з застосуванням усіх заходів, необхідних для збереження конфіденційності та захисту даних співробітників/-иць, партнерів/-ок, підрядників/-иць і волонтерів/-ок.

Імплементация та перегляд

Усі співробітники/-иці, партнер(к)и, підрядники/-иці й волонтер(к)и Організації повинні бути обізнаними з цією Політикою та процедурами.

Факт ознайомлення з нормами засвідчується особистим підписом особи на заяві відповідного зразка (Додаток «Зобов'язання співробітника Організації та осіб, що беруть участь у реалізації проєктів ГО „Про.Про.Лаб“ щодо ознайомлення з Політикою захисту дітей та дотримання Кодекс поведінки»), яка повинна зберігатися в особовій справі підписанта/-тки.

Щоб набути відповідних навичок та знань для ефективного захисту дітей, постійний персонал має проходити обов'язкове регулярне навчання (щонайменше раз на рік).

Для формування безпечного середовища слід перед початком роботи з новими групами дітей розробити та провести безпековий інструктаж для дітей.

Ця політика має переглядатися та оновлюватися не рідше, ніж раз на два роки.

Усі, хто працюють або співпрацюють із Організацією повинні мати доступ до цієї Політики.

Захист дітей має бути інтегрований у всі організаційні процеси та взятий до уваги під час стратегічного планування, розробки бюджетів, підбору персоналу, управління програмним циклом, управління продуктивністю тощо.

Для новопризначених співробітників/-иць навчання має бути включене в обов'язкову вступну програму.

Додаток «[Форми навчання та розклад](#)»

Відповідальність

У цьому розділі ми підсумовуємо питання відповідальності, яка лежить на плечах різних сторін: організації, співробітників/-иць, батьків та опікунів/-ок, партнерів/-ок, підрядників/-иць та волонтерів/-ок. Кожна з цих сторін має свої обов'язки та ролі у впровадженні безпеки та добробуту дітей.

Ролі та відповідальність щодо захисту дітей описані в Додатку D1.

Конфіденційність

Організація бере на себе зобов'язання дотримуватися принципів та підходів, які гарантують, що інформація, пов'язана з дітьми та їхньою безпекою, буде оброблятися і зберігатися з уважністю, відповідно до встановлених норм та законодавства.

Конфіденційність передбачає поважне та довірливе ставлення до всієї інформації, яку ми отримуємо щодо дітей, їхнього стану, потреб і досвіду. Це означає, що будь-яка інформація, яка надходить до нас, буде розглядатися як конфіденційна й буде використовуватися виключно для цілей захисту та добробуту дитини.

Персональні дані дітей-учасників, такі як ім'я, прізвище, по батькові, e-mail, номер телефону, публічні акаунти в соціальних мережах тощо, передаються учасниками/-цями Організації за згодою учасника/-иці та або його/її законного/-ї представника/-иці.

Організація здійснює обробку інформації про учасників/-иць, в тому числі їхніх персональних даних, таких як ім'я, прізвище, e-mail, номер телефону й інших, а також додаткової інформації, з метою виконання зобов'язань перед учасниками/-цями.

Обробка персональних даних здійснюється на основі принципів:

- законності цілей і способів обробки персональних даних і сумлінності;
- відповідності цілей обробки персональних даних цілям, заздалегідь визначеним і заявленим при зборі персональних даних;
- відповідності обсягу та характеру персональних даних, що оброблюються, способам обробки персональних даних і цілям обробки персональних даних;
- неприпустимості об'єднання створених для несумісних між собою цілей баз даних, що містять персональні дані.

Організація зобов'язується використовувати адреси електронних скриньок та іншу персональну інформацію учасників/-иць виключно для забезпечення потреб реалізації проекту, в якому дитина бере участь.

Усі скарги, що отримує Організація, фіксуються в особовій справі працівника/-иці й зберігаються на захищених дисках. Дані про зафіксовані скарги мають бути оприлюднені на запит щодо рекомендацій.

Засади та цінності Організації при роботі з дітьми

Ці принципи мають застосовуватися під час прийняття та виконання рішень щодо захисту дітей.

Захист і безпека дітей

У будь-якій ситуації, головним пріоритетом дій співробітників/-иць Організації є захист дітей від будь-якої форми насильства, зловживання, знущання, знецінення або будь-яких інших шкідливих впливів.

Права дитини

Політика безпеки дітей базується на принципах Конвенції про права дитини, забезпечуючи дотримання всіх прав дітей, включно з правами на життя, здоров'я, освіту, захист від усіх форм насильства, доступ до справедливості та участь у прийнятті рішень, що стосуються їхнього життя.

Превенція ризикових ситуацій та загроз

Політика безпеки дітей орієнтується на превенцію ризикових ситуацій та причин, які можуть загрожувати безпеці дітей. Вона передбачає розробку та впровадження програм і заходів, спрямованих на запобігання різних загроз для дітей.

Залучення дітей, батьків і громадськості

Передбачає активну участь дітей, їхніх батьків та громадськості в процесі створення та впровадження заходів для забезпечення безпеки та добробуту дітей. Цей принцип базується на визнанні, що діти та їхні батьки є ключовими учасниками/-цями в процесі прийняття рішень, що стосуються їхніх життів та добробуту.

Інклюзивність і рівність

Цей принцип передбачає, що кожна дитина, незалежно від місця проживання, раси, статі, етнічної приналежності, соціального чи економічного статусу, фізичних чи ментальних особливостей, навчальних викликів та соціальних ідентичностей, має право на безпеку й захист.

Забезпечення фізичного, емоційного та соціального добробуту дітей

Передбачає системний підхід до політики безпеки, включає розробку й реалізацію програм і заходів, а також створення інклюзивного й безпечного середовища, де діти можуть розкрити свій потенціал і бути щасливими.

Доступ до якісної освіти та послуг

Діти повинні мати можливість отримати освіту в безпечному та підтримуючому середовищі, де їхні права та потреби поважають.

Співпраця між усіма зацікавленими сторонами

Передбачає активну взаємодію, співробітництво та партнерство між різними учасниками/-цями, які мають вплив на безпеку дітей. Це передбачає обмін інформацією, координацію зусиль, спільне планування та виконання заходів.

Партнерство з органами влади

Визнає, що урядові органи та органи місцевого самоврядування приймають важливість Політики безпеки дітей. Вони беруть на себе відповідальність за створення відповідного правового, нормативного та інституційного середовища для захисту прав та безпеки дітей.

Постійне вдосконалення політики на основі досвіду та наукових досліджень.

Передбачає систематичний аналіз ефективності і результативності заходів безпеки, зокрема шляхом оцінки та моніторингу. Також — постійне вдосконалення політики безпеки на основі найновіших наукових досліджень та інноваційних підходів.

Перелік ризиків середнього та високого ступенів

Ризик Фактори ризику Стратегія подолання наслідків

Ризики, пов'язані з проєктними активностями

Онлайн-навчання з використанням онлайн-платформ та соціальних мереж

- Недостатній захист особистих даних.
- Взаємодія з неперевіреними або потенційно небезпечними особами через соціальні мережі або інші платформи.
- Можливість зіткнутися з небажаним, непристойним або шкідливим контентом під час онлайн-навчання
 - Інтеграція цифрової грамотності в навчальні програми. Надання неповнолітнім інформації про основні принципи кібербезпеки та про потенційні ризики взаємодії з незнайомими особами в мережі
 - Фото-, відеозйомка та використання зображень дітей для цілей, що відповідають реалізації проєктів Організації відбувається тільки за наявності відповідно оформленого дозволу від батьків дітей або їх опікунів.
 - Забезпечення належного нагляду з боку відповідального дорослого під час онлайн-навчання.
 - Вибір надійних платформ: перевірка репутації та безпекових заходів, які реалізовані на платформі для онлайн-навчання. Дотримання відповідності протоколам безпеки при розробці власних платформ.
 - Надання можливості неповнолітнім і їхнім батькам повідомляти про небажаний контент або шкідливу поведінку, з якою зіткнулися неповнолітні учасники/-ці під час перегляду навчальних відео або перебуванні на онлайн-занятті.

Взаємодія неповнолітніх учасників в групах чи спільнотах

- Шкідливий вплив групи або окремих учасників/-иць одне на одного.
- Прояв однієї чи кількох форм насилля одних учасників/-иць відносно до інших.
- Психологічний вплив та маніпуляції офлайн і онлайн.
 - Ознайомлення всіх учасників з базовими Правилами взаємодії та контроль їх дотримання.
 - Залучення до спільної відповідальності — включення учасників/-иць у процеси прийняття рішень та доповнення правил для групи чи спільноти.
 - Підтримка наявності позитивних ролей у групах чи спільнотах.

Активності, що передбачають цілодобове перебування дітей без батьків та опікунів

- Недостатній нагляд за дітьми.
- Недостатній рівень підготовки організаторів/-ок активностей (співробітників/иць, партнерів/-ок, підрядників/-иць, волонтерів/-ок).
- Незнайоме середовище, незнайоме чи малознайоме оточення.
- Недостатній догляд за фізичним та психологічним здоров'ям дітей.
 - Встановлення вимог до кваліфікації осіб, які беруть участь у Організації активностей та нагляді за дітьми.
 - Оцінка потреб у підготовці. Навчання для співробітників, партнерів, підрядників, волонтерів тощо. Періодична оцінка ефективності підготовки та навчання.
 - Встановлення правил та норм поведінки для учасників активностей.
 - Забезпечення доступу до медичної допомоги під час активностей без батьків.
 - Використання технологій та засобів зв'язку для забезпечення постійного зв'язку з неповнолітніми під час активностей.
 - Врахування різних вікових груп неповнолітніх та їх особливих потреб.
 - Співпраця з батьками та опікунами для спільного подолання небезпек.
 - Надання інформації підліткам про осіб (з числа супроводжуючих чи спеціальних фахівців) до яких вони можуть звертатися в разі потреби
 - Партнерство зі спільнотою в місці проведення активності.

Участь в офлайн-воркшопах та / або реалізація проєктів, що передбачають використання інструментів, роботу в обмежених та на відкритих просторах

- Недостатній нагляд та керівництво.
- Недостатня підготовка та навички учасників/-иць для роботи з інструментами.
- Несправність інструментів.
- Непередбачені обставини й ризики, пов'язані з роботою в обмежених та на відкритих просторах.
 - Забезпечення обов'язкового попереднього ознайомлення з інструкціями по роботі з інструментами та перевірка знань правил роботи з ними.
 - Нагляд та контроль: Забезпечення наявності належного нагляду та контролю з боку відповідальних осіб, які мають досвід та знання щодо використання інструментів.
 - Призначення відповідальних за зберігання інструментів та регулярну перевірку їх справності.
 - Оцінка потенційних ризиків пов'язаних з обмеженими просторами або відкритим середовищем. Врахування їх під час планування активностей.

Реалізація проєктів в умовах воєнного стану, а також на деокупованих територіях

- Негативний вплив на психічне здоров'я неповнолітніх, спричинений травматизацією чи ретравматизацією.
- Фізична безпека.
 - Забезпечення доступу до психологічної підтримки: зняття тривоги, відновлення психологічного благополуччя та розуміння власних емоцій.
 - Проведення навчання з правил поведінки у воєнний час.

Ризик Фактори ризику Стратегія подолання наслідків**Ризики, що пов'язані з взаємовідносинами між людьми в Організації****Залучення до роботи з дітьми багатьох сторонніх спеціалістів/-ок**

- Недостатня безпека особистих даних.
- Некоректна поведінка або дії, що загрожують безпеці дітей.
 - Встановлення обмеженого доступу до особистих даних та присвоєння відповідних ролей і прав доступу відповідно до потреб роботи кожного співробітника/-иці або стороннього/-ої спеціаліста/-стки.
 - Застосування безпечних мереж та систем, на яких зберігаються особисті дані.

Ризик впливу некомпетентних або неналежно кваліфікованих спеціалістів/-ок; зловживання владою

- Недостатність або відсутність необхідних знань і навичок для забезпечення безпеки дітей і їх якісної освіти.
- Вчинення неприпустимих дій, таких як фізичне, емоційне чи сексуальне насильство тощо.
 - Професійний добір та найм.
 - Навчання та професійний розвиток.
 - Система нагляду й контролю.
 - Розробка й впровадження стандартів поведінки та вимог до всіх спеціалістів/-ок, що працюють із дітьми в межах діяльності Організації.
 - Залучення батьків і спільноти для отримання своєчасного зворотного зв'язку щодо можливих проблем поведінки спеціалістів.

Ризик **Фактори ризику** **Стратегія подолання наслідків**

Ризики, пов'язані з процесами в Організації

Рекрутинг спеціалістів, що працюватимуть із дітьми

- Недостатня перевірка потенційних кандидатів/-ок, що має включати: кваліфікацію, досвід, референції, скринінг на зловживання або злочинну діяльність.
- Недостатнє роз'яснення правил та стандартів роботи.
 - Розробка профілю посади.
 - Проведення комплексного відбору.
 - Дотримання процедури безпечного найму.
 - Створення програми оцінки задоволеності дітей та батьків.

Відсутність особи, відповідальної за безпеку дітей та протидію насильству

- Зростання ризиків для безпеки та благополуччя дітей.
- Самоврядування з боку дітей для вирішення конфліктних чи небезпечних ситуацій.
 - Призначення відповідальної особи за безпеку дітей та протидію насильству.
 - Забезпечення реалізації кращих практик із попередження конфліктних і небезпечних ситуацій, або їх вирішення.

Зобов'язання співробітника/-ці Організації й осіб, що беруть участь у реалізації проєктів ГО «Про.Про.Лаб» щодо ознайомлення з Політикою захисту дітей та дотримання Кодексу поведінки

Я, _____, як співробітник / співробітниця або особа, залучена до надання послуг у рамках реалізації проєктів ГО «Про.про.Лаб» зобов'язуюся:

- не зловживати владою та ресурсами, які я маю завдяки своїй роботі, щодо життя й добробуту інших осіб;
- не вимагати жодної послуги чи допомоги від бенефіціарів в обмін на захист, допомогу чи підтримку з мого боку;
- не вступати в особистісні стосунки, що ґрунтуються на будь-якій емоційній, фінансовій чи пов'язаній із роботою експлуатації бенефіціарів;
- не вступати в сексуальні стосунки з дітьми до 18 років незалежно від їхнього волевиявлення чи згоди на них;
- дотримуватися належних стандартів поведінки, докладати своїх зусиль до запобігання сексуальної експлуатації та наруги щодо бенефіціарів.

Я уважно прочитав / прочитала Кодекс поведінки ГО «Про.Про.Лаб» і проговорив/-ла його зміст із моїм керівником і / або колегами для того, щоб чітко все зрозуміти. А також ознайомився/-лася з Політикою безпеки дітей.

Я маю дотримуватися стандартів поведінки, описаних вище та в Кодексі поведінки.

Цей список не є вичерпним; загалом, я повинен / повинна уникати будь-яких дій або поведінки, що може спричинити загрозу для дітей чи будь-яку шкоду для них.

Я розумію, що зобов'язаний/-а повідомляти про будь-яку неправомірну поведінку іншого/-ої співробітника/-иці або волонтером/-кою. Це включає все, що викликає занепокоєння, усе, що я бачу, чую або про що мені говорять. Якщо виникнуть сумніви, я завжди повідомлятиму відповідальну особу шляхом написання електронного листа, в тому числі анонімно, на адресу: proprolab.ngo@gmail.com.

Я розумію, що моя роль не в тому, щоб щось розслідувати, а в тому, щоб негайно повідомити про все, свідком чого я став / стала.

Я також розумію, що дисциплінарні і правові заходи будуть вжиті у випадку недотримання цього Кодексу поведінки.

_____ 202__ року

дата

підпис

Включення інформації про дотримання етичної поведінки під час оформлення договірних відносин зі співробітниками/-цями, підрядниками/-цями, партнер(к)ами та волонтер(к)ами

Усі Договори зі співробітниками/-цями, підрядниками/-цями, партнер(к)ами й волонтер(к)ами в розділі «Обов'язки Виконавця» мають включати текст:

«Дотримуватися етичної поведінки щодо запобігання будь-яким проявам насильства, щодо дітей, що залучені до участі в проєктах Організації, утримуватись від участі в будь-яких заходах, які експлуатують людину або принижують людську гідність.»

_____ 202__ року
дата

_____ підпис

Функціональні обов'язки Координатора/-ки безпеки дітей

Загальна інформація:

- надає підтримку керівництву у виконанні їхніх обов'язків, пов'язаних із захистом від можливої шкоди;
- повідомляє керівництву про проблеми або складнощі в реалізації захисту від спричинення шкоди;
- отримує звіти про звинувачення в скоєнні шкоди та координує реагування на такі інциденти;
- спільно з Керівником/-цею Організації проводить навчання та підвищує обізнаність персоналу та інших осіб, які співпрацюють із Організацією, щодо захисту від спричинення шкоди;
- координує зусилля з іншими відповідними учасниками процесу захисту від спричинення шкоди, включно з міжвідомчою співпрацею.

Основні ролі та обов'язки координатора безпеки дітей:

- Здійснювати ознайомлення персоналу Організації з існуючими політиками захисту безпеки дітей і внесеними змінами до цих політик.
- Здійснювати координацію роботи щодо недопущення випадків насилля в діяльності Організації.
- Здійснювати координацію належного реагування на повідомлення про випадки насилля.
- Співпрацювати з керівником/-цею Організації щодо підвищення обізнаності персоналу Організації з питань питань, пов'язаних із дотриманням безпеки дітей.
- Координувати інформаційну роботу з імплементуючими партнер(к)ами, надавач(к)ами послуг та іншими третіми сторонами щодо вимог Політики.
- Співпрацювати з персоналом Організації щодо аспектів, пов'язаних із СЕН, включно із забезпеченням того, щоб увесь персонал підписав Кодекс поведінки і щоб скринінг на вчинення СЕН в минулому був питомою частиною процесу набору персоналу;
- Сприяти проведенню кампаній вз підвищення обізнаності серед бенефіціарів та місцевих громад в тому, що стосується визначення терміну «СЕН», стандартів поведінки, очікуваних від персоналу _____, і різних механізмів інформування про звинувачення в скоєнні СЕН або побоювань у скоєнні СЕН, включаючи надання контактної інформації для передачі таких звернень.

Звітність про наявність звинувачень у вчиненні СЕН:

- Керувати розробкою внутрішніх процедур, що дозволяють персоналу безпечно і конфіденційно повідомляти про випадки сексуальної експлуатації та сексуального насильства;
- Отримувати повідомлення про звинувачення в скоєнні СЕН і пов'язану з цим інформацію і координувати заходи згідно з відповідними процедурами;
- Повідомляти старшому керівництву про проблеми або складнощі в реалізації ЗСЕН.

Реагування на звинувачення в скоєнні СЕН:

- Після отримання скарги координувати реагування _____, включаючи направлення осіб, які постраждали від СЕН, для отримання негайної професійної допомоги та направлення справи для подальшого розслідування _____.
- Координувати заходи _____ щодо забезпечення ЗСЕН з відповідними організаціями включаючи (при необхідності) міжвідомчі ініціативи;
- За необхідності підтримувати керівництво в реалізації інших заходів, пов'язаних із ЗСЕН (запобіганні сексуальної експлуатації та наруги).

Функціональні обов'язки Керівника Організації

На всіх етапах роботи з персоналом, починаючи з попереднього відбору, керівник/-иця Організації має дотримуватися кількох основних кроків.

Попередній відбір кандидатів/-ок:

- Включайте в оголошення про вакансії інформацію про те, що буде проводитися перевірка біографічних даних, рекомендаційних листів і довідок кандидатів, що етична поведінка кандидата є частиною щорічної атестації.
- На співбесіді бажано, щоб кандидат(к)и самостійно заявляли про свої попередні проблеми, пов'язані з неприйнятною сексуальною поведінкою. Отримуйте від кандидатів/-ок згоду на розкриття будь-якої подібної інформації їхніми колишніми роботодавцями в межах перевірки виданих їм довідок і рекомендаційних листів.
- Проводьте перевірку біографічних даних кандидатів/-ок шляхом отримання інформації з відкритих джерел, рекомендаційних листів, бесід із попереднім роботодавцем в межах чинного в Україні законодавства про працю, поваги до недоторканності приватного життя та захисту персональних даних.

При проведенні співбесіди:

- використовуйте контрольний перелік питань для ЗСЕН-чутливого добору персоналу;
- забезпечте гендерну збалансованість при прийомі на роботу і проводите гендерно-нейтральні співбесіди;
- на співбесіді ставте кандидат(к)ам питання про етику й етичні проблеми («Що ви думаєте про організацію, що керується етичними принципами?»; «Розкажіть мені про той час, коли ви зіткнулися з етичними проблемами» тощо).

При підписанні договору / контракту:

- перш, ніж запропонувати кандидату/-ці підписати контракт, вимагайте від нього / неї вивчити й підписати кодекс поведінки;
- вимагайте детально ознайомитися з пунктом, що стосується ЗСЕН у Контракті;
- вимагайте звернути увагу на обов'язкове навчання з ЗСЕН для усього персоналу Організації.

При подальшій роботі з працівниками/-цями Організації:

- інтегруйте навчання ЗСЕН у процес адаптації до нового робочого місця й регулярно проводьте курси підвищення кваліфікації протягом усього стажу співробітника/-иці в Організації;
- при щорічній оцінці персоналу враховуйте дотримання Кодексу етичної поведінки (наприклад, участь в навчанні по ЗСЕН);
- включайте в щорічну оцінку співробітників/-иць вищої ланки такий показник, як їх ефективність у створенні й підтримці умов запобігання й реагування на СЕН;
- формуйте внутрішню базу даних, документуйте будь-які дисциплінарні заходи, що застосовувалися до співробітників/-иць, включно зі звільненнями, щоб уникнути повторного працевлаштування цих же кадрів у майбутньому;
- систематично обмінюйтеся відповідною інформацією про персонал, який, як відомо, зробив СЕН, з іншими потенційними роботодавцями в межах перевірок анкетних даних, наскільки це можливо з правової точки зору.

Ролі та відповідальність щодо захисту дітей

Ніхто не повинен покладатися лише на Координатора/-ку безпеки дітей у всьому, що стосується захисту дітей. Кожен і кожна несе повну відповідальність за впровадження заходів щодо захисту дітей та має виконувати свою роль у тому, щоб Організація була «безпечною».

Менеджер(ки) — Управляйте всіма аспектами зголошення та реагування на інциденти.
— Забезпечте дотримання політики захисту дітей.
— Забезпечте виконання Кодексу поведінки й контролюйте його дотримання.
— Наглядайте за виконанням політики захисту дітей, регулярно контролюйте її виконання.

Координатор/-ка безпеки дітей — Координуйте напрацювання із захисту дітей.
— Надавайте поради щодо захисту колегам.
— Проводьте навчальні заходи.
— Опрацьовуйте та розслідуйте підозри персоналу щодо захисту дітей.

Конкретний/-а працівник/-ця — Включайте оцінку ризиків у напрацювання проєктів.
— Моніторте ІТ-системи, щоб гарантувати, що вони не порушують Політику захисту дітей.
— Проводьте оцінку ризику для діяльності / заходу за участю дітей.
— Оцінюйте потенційних партнерів/-ок, щоб визначити, чи мають вони контакти з дітьми, чи впливають на них.
— Перевіряйте, чи фото дітей не порушують Політику захисту дітей.
— Забезпечуйте, щоб усі нові співробітники/-иці пройшли необхідну перевірку.

Усі — Ознайомтеся з політикою захисту дітей.
— Інформуйте дітей про процедури подання скарг і про те, як повідомити про будь-які проблеми / неправомірну поведінку.
— Пам'ятайте про загрозу насильства й ризику для дітей.
— Дотримуйтеся Кодексу поведінки.
— Будьте пильні.
— Запобігайте насильству / захищайте дітей.
— Повідомляйте про підозру / занепокоєння.
— Пропагуйте добрі приклади й кидайте виклик поганим.
— Заохочуйте культуру відкритості та обізнаності.

Дозвіл на фото- та відеозйомку учасників/-ць проєкту «_____» ГО «Про.Про.Лаб»

ім'я та прізвище учасника/-иці проєкту

+38 0 _____

номер телефону

електронна пошта

Беручи участь у цьому проєкті в якості учасника/-ці, я надаю згоду на відео-/фотозйомку під час моєї участі в навчальних онлайн- та офлайн-сесіях, зустрічах з іншими учасниками, командою та партнерами проєкту, організованими в його межах і для його реалізації, презентаційних подіях тощо.

Я розумію і даю згоду на те, що фото та відео можуть бути використані для просування проєкту «_____», Громадської організації «Про.Про.Лаб» та _____ (Інформація про партнера / донора) на вебсторінках, у соціальних мережах, інформаційних бюлетенях, листівках, пресрелізах, публікаціях та / або інших комунікаційних матеріалах: як тих, що адмініструються ГО «Про.Про.Лаб» та _____ (Інформація про партнера / донора), так і тих, що висвітлюють діяльність проєкту ззовні (партнерські організації, ЗМІ тощо).

Я погоджуюся з тим, що:

- Фото-/відеоматеріали можуть бути поєднані з іншими зображеннями, текстами та графікою, або обрізані, відредаговані чи змінені.
- Я не маю жодних авторських прав на зображення, всі права належать ГО «Про.Про.Лаб».
- Я не висуватиму жодних претензій до ГО «Про.Про.Лаб» щодо використання зображень.
- Цей дозвіл є безвідкличним, безстроковим та діє по всьому світу.

Я, _____,
прізвище, ім'я, по батькові

Оберіть один із варіантів, в залежності від вашого стану:

паспорт, серія _____ № _____

народжений/-на _____

зазначити: батько / мати / опікун/-ка / тощо

як _____
зазначити: батько / мати / опікун/-ка / тощо

Підтверджую, що мені є 18 років і я маю повну правоздатність для надання та підписання цього дозволу.

даю згоду ГО «Про.Про.Лаб» на відео-/фотозйомку
моєї дитини:

прізвище, ім'я та по батькові дитини

народженої _____

_____ 202__ року

дата

підпис